

№ 14 БАСПАСӨЗ РЕЛИЗИ

Қаржы нарығындағы ахуал туралы

2017 жылғы 24 мамыр

Алматы қ.

1. 2017 жылғы сәуірдегі инфляция және инфляциялық күтулер

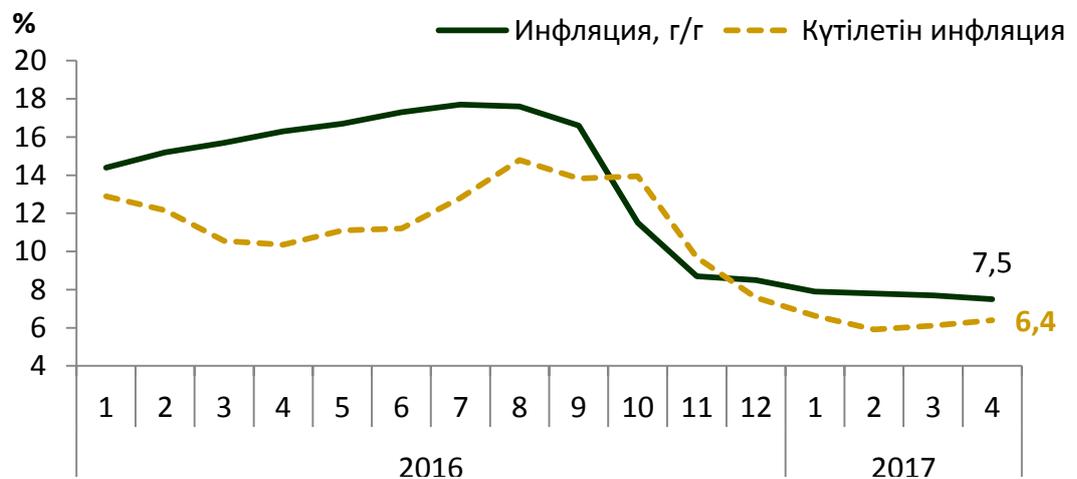
Қазақстан Республикасында инфляция 2017 жылғы сәуірде 0,5%, ағымдағы жылдың басынан бері – 2,7% болды.

Жылдық көрсеткіш бойынша инфляция 7,5%-ға дейін баяулады және 2017 жылға арналған 6-8% нысаналы дәліз шегінде сақталып отыр.

Халықтың инфляциялық күтулері тұрақты деңгейде. Халық арасында жүргізілген сауалнама нәтижелері бойынша бір жылдан кейін күтілетін инфляцияның сандық бағасы 2017 жылғы сәуірде 6,4% болды (1-график).

1-график

Инфляция және күтілетін инфляция

Дереккөз: Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Статистика комитеті, GfK Kazakhstan

2. 2017 жылғы сәуірдегі халықаралық резервтер (жедел деректер) және ақша агрегаттары

Жедел деректер бойынша, 2017 жылғы сәуірде Ұлттық Банктің жалпы халықаралық резервтері 30,1 млрд. АҚШ долларына дейін 1,0%-ға (немесе 311,1 млн. АҚШ долларына) ұлғайды. Шетел валютасындағы активтер 18,5 млрд. АҚШ долларына дейін 0,2%-ға (немесе 28,2 млн. АҚШ долларына) азайды, алтындағы активтер оның бағасы 1,9%-ға өскен кезде жүргізілген операциялар нәтижесінде 11,0 млрд. АҚШ долларына дейін 3,1%-ға (немесе 336,2 млн. АҚШ долларына) өсті.

Ұлттық қордың активтерін толықтыру және Үкіметтің сыртқы борышына қызмет көрсету бойынша операциялар, банктермен жасалған валюталық-пайыздық своп операцияларының бір бөлігінің аяқталуы, банктердің корреспонденттік шоттарындағы шетел валютасындағы қалдықтың төмендеуі Үкіметтің Ұлттық Банктегі шоттарына валютаның түсімімен бейтараптандырылды.

Ұлттық қордың шетел валютасындағы активтерін қоса алғанда, елдің жалпы халықаралық резервтері (62,7 млрд. АҚШ доллары) 2017 жылғы сәуірде жедел деректер бойынша, 92,8 млрд. АҚШ долларына дейін 0,3%-ға өсті.

2017 жылғы сәуірде ақша базасы 1,1%-ға кеңейді және 5 253,5 млрд. теңгені құрады. Тар ақша базасы, яғни екінші деңгейдегі банктердің Ұлттық Банктегі мерзімді депозиттерін ескермегендегі ақша базасы 4 778,8 млрд. теңгеге дейін 1,5%-ға кеңейді.

2017 жылғы сәуірде ақша массасы 19 468,9 млрд. теңгеге дейін 0,9%-ға ұлғайды, айналыстағы қолма-қол ақша 1 724,1 млрд. теңгеге дейін 4,8%-ға ұлғайды.

3. Ұлттық Банктің ақша-кредит саясаты саласындағы операциялары

Ұлттық Банктің операциялары ақша-кредит саясатын жүргізу мақсаттарына және артық өтімділікпен сипатталған ақша нарығындағы ахуалға себепші болды.

Қазақстан Ұлттық Банкінің қысқа мерзімді ноттары. Қысқа мерзімді ноттар эмиссиясының көлемі 2017 жылғы сәуірде 4 144,8 млрд. теңге болды. 27 аукцион, оның ішінде 3 287,5 млрд. теңге сомаға 7 күндік ноттарды орналастыру бойынша 20 аукцион, 586,9 млрд. теңге сомаға 1 айлық ноттарды орналастыру бойынша 4 аукцион, 124,6 млрд. теңге сомаға 3 айлық ноттарды орналастыру бойынша 1 аукцион, 103,0 млрд. теңге сомаға 6 айлық ноттарды орналастыру бойынша 1 аукцион және 42,8 млрд. теңге сомаға 1 жылдық ноттарды орналастыру бойынша 1 аукцион өткізілді.

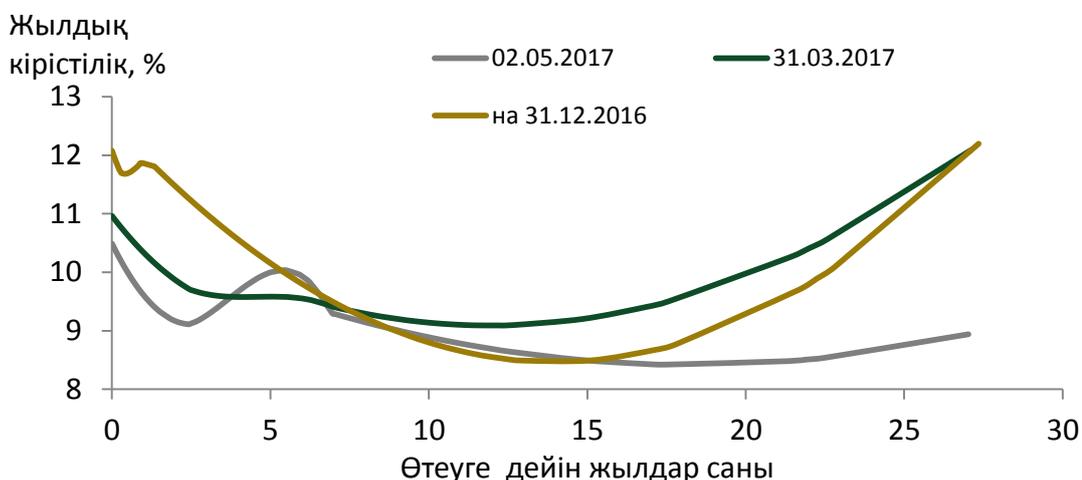
Орналастырылған 7 күндік ноттар бойынша орташа алынған кірістілік 10,47%, 1 айлық ноттар бойынша – 10,33%, 3 айлық ноттар бойынша – 9,96%, 6 айлық ноттар бойынша – 9,79%, 1 жылдық ноттар бойынша – 9,65% болды.

Айналыстағы ноттардың көлемі 2017 жылғы сәуірдің соңында 2 889,9 млрд. теңге болды.

2017 жылғы сәуірдің қорытындысы бойынша Ұлттық Банктің қысқа мерзімді ноттары бойынша кірістіліктің төмендеуі салдарынан бүкіл кірістілік қисығы бойы кірістіліктің төмендеуі, сондай-ақ салыстырмалы түрде неғұрлым төмен кірістілік бойынша айналыс мерзімі 2 жылдан 4 жылға дейінгі орта мерзімді бағалы қағаздарды орналастыру байқалды (2-график).

2-график

Кірістіліктің тәуекелсіз қисық сызығының өзгеруі

Тұрақты қолжетімділіктегі ақша-кредит саясатының құралдары.

Тұрақты қолжетімділіктегі ақша-кредит саясатының құралдары бойынша барлық операциялардың сомасы сәуірде 10 000 млрд. теңгеге дейін 5,5%-ға қысқарды. Олардың ішінде екінші деңгейдегі банктердің Ұлттық Банктің жеті- және бір күндік депозиттеріне өтімділікті орналастыру бойынша операциялар басым бөлігін құрады, олардың көлемі 8 984,6 млрд. теңгеге дейін 2,5%-ға ұлғайды. Ұлттық Банктің Қазақстан қор биржасындағы бір күндік кері РЕПО (МБҚ-мен авторепо) жүргізу бойынша мәмілелерінің көлемдері 16,5%-ға қысқарды және 80,2 млрд. теңгені құрады, тікелей РЕПО (МБҚ-мен авторепо) операциялары бойынша көлемдер 45,8%-ға қысқарды және 923,3 млрд. теңгені құрады.

Ақша нарығындағы ақша-кредит саясатының операцияларын жүргізу кезінде таргеттелетін (нысаналы) мөлшерлеме болып табылатын TONIA индикаторын қалыптастыру негізінен базалық мөлшерлеменің пайыздық дәлізінің төменгі шегіне жақын болды. Ұлттық Банктің операциялары салдарынан 2017 жылғы сәуірде 1 күндік РЕПО (TONIA индикаторы¹) операциялары бойынша орташа алынған мөлшерлеме жылдық 10,46% деңгейінде (2017 жылғы наурызда – 10,25%) қалыптасты.

4. 2017 жылғы сәуірдегі валюта нарығы

2017 жылғы сәуірде теңгенің айырбастау бағамы бір АҚШ доллары үшін 310,67-314,40 теңге аралығында өзгерді. 2017 жылғы сәуірдің соңында теңгенің АҚШ долларына қатысты биржалық бағамы бір айда 0,2%-ға шамалы әлсіреп (жыл басынан 5,7%-ға нығайтып), бір АҚШ доллары үшін 314,40 теңге болды.

2017 жылғы сәуірде KZT/USD валюталық жұбы бойынша операциялардың жалпы көлемі 7,1%-ға ұлғайып, 12,0 млрд. АҚШ долларын құрады, оның ішінде Қазақстан қор биржасындағы биржалық сауда-саттықтың көлемі бір айда 2,7 млрд. АҚШ долларына дейін 4,0%-ға азайды, биржадан тыс валюта нарығында операциялардың көлемі 9,3 млрд. АҚШ долларына дейін 10,8%-ға ұлғайды.

2017 жылғы сәуірде халықтың қолма-қол АҚШ долларын нетто-сатып алуының көлемі айырбастау пункттерінде 2017 жылғы наурызбен салыстырғанда 70%-ға азайып, 88,4 млн. АҚШ долларын құрады.

5. 2017 жылғы сәуірдің соңындағы жағдай бойынша депозит нарығы

Резиденттердің депозиттік ұйымдардағы депозиттерінің көлемі бір айда 0,6%-ға ұлғайып, 2017 жылғы сәуірдің соңында 17 744,8 млрд. теңгені құрады. Заңды тұлғалардың депозиттері 0,2%-ға ұлғайып, 10 168,4 млрд. теңгені құрады, ал жеке тұлғалардың депозиттері 7 576,4 млрд. теңгеге дейін 1,0%-ға ұлғайды.

2017 жылғы сәуірдің соңындағы жағдай бойынша ұлттық валютадағы депозиттердің көлемі 9 090,2 млрд. теңгені (бір айда 2,6%-ға ұлғайды), шетел валютасындағы депозиттердің көлемі бір айда 1,4%-ға қысқарып, 8 654,7 млрд. теңгені құрады.

Екі ай қатарынан ұлттық валютадағы депозиттердің көлемі шетел валютасындағы депозиттердің көлемінен артып түсуде. Долларлану деңгейі сәуірде 49,8%-дан 48,8%-ға дейін төмендеуін жалғастырды.

Заңды тұлғалардың ұлттық валютамен депозиттері 2017 жылғы сәуірде 0,6%-ға ұлғайып, 5 752,5 млрд. теңге, шетел валютасымен депозиттері 0,3%-ға қысқарып, 4 415,9 млрд. теңге (заңды тұлғалардың депозиттерінен 43,4%) болды.

¹ биржада МБҚ-мен автоматты РЕПО секторында жасалған, РЕПО-ны мерзімі бір жұмыс күніне ашу мәмілелері бойынша орташа алынған пайыздық мөлшерлеме

Жеке тұлғалардың теңгемен депозиттері 2017 жылғы сәуірде 6,1%-ға ұлғайып, 3 337,6 млрд. теңгені құрады, шетел валютасымен депозиттері 2,6%-ға төмендеп, 4 238,8 млрд. теңге (жеке тұлғалардың депозиттерінен 55,9%) болды.

Мерзімді депозиттер сәуірде 0,7%-ға өсіп, 12 227,0 млрд. теңгені құрады. Мерзімді депозиттер құрылымында ұлттық валютамен салымдар 5 768,1 млрд. теңге (бір айда 3,4%-ға ұлғайды), шетел валютасымен салымдар 6 458,9 млрд. теңге болды (бір айда 1,6%-ға төмендеді).

2017 жылғы сәуірде банктік емес заңды тұлғалардың ұлттық валютамен мерзімді депозиттері бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 9,5% (2016 жылғы желтоқсанда – 10,5%), жеке тұлғалардың депозиттері бойынша 12,3% (12,2%) деңгейде қалыптасты.

6. 2017 жылғы сәуірдің соңындағы жағдай бойынша кредит нарығы

Банктердің экономиканы кредиттеуінің көлемі 2017 жылғы сәуірдің соңында бір ай ішінде 0,7%-ға ұлғайып, 12 588,9 млрд. теңгені құрады. 2017 жылғы сәуірде заңды тұлғаларға теңгемен берілген кредиттердің көлемі 8 506,1 млрд. теңгеге дейін 0,5%-ға ұлғайды, жеке тұлғаларға теңгемен берілген кредиттер көлемі 4 082,8 млрд. теңгеге дейін 1,1%-ға ұлғайды.

Ұлттық валютамен бір айда берілген кредиттердің көлемі 0,9%-ға 8 814,4 млрд. теңгеге дейін ұлғайды. Олардың құрылымында заңды тұлғаларға берілген кредиттер 0,5%-ға, ал жеке тұлғаларға берілген кредиттер 1,4%-ға өсті. Шетел валютасымен кредиттердің көлемі 3 774,5 млрд. теңгеге дейін 0,2%-ға ұлғайды, оның ішінде заңды тұлғаларға берілгені 0,4%-ға өсті, жеке тұлғаларға берілгені 1,3%-ға төмендеді. Теңгемен берілген кредиттердің үлес салмағы бір айда 69,9%-дан 70,0%-ға дейін өсті.

Ұзақмерзімді кредиттер көлемі 2017 жылғы сәуірдің соңында 10 489,4 млрд. теңгеге дейін 1,2%-ға ұлғайды, қысқа мерзімді кредиттер көлемі 2 099,4 млрд. теңгеге дейін 1,8%-ға төмендеді.

Шағын кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу 2017 жылғы сәуірде 3 062,2 млрд. теңгеге дейін (экономикаға берілген кредиттердің жалпы көлемінен 24,3%) 0,5%-ға өсті.

Салалар бойынша банктердің экономикаға берген кредиттерінің барынша айтарлықтай сомасы сауда (жалпы көлемдегі үлесі – 19,7%), өнеркәсіп (14,2%), құрылыс (7,6%), ауыл шаруашылығы (5,9%) және көлік (4,5%) сияқты салаларға тиесілі.

2017 жылғы сәуірде банктік емес заңды тұлғаларға ұлттық валютамен берілген кредиттер бойынша сыйақының орташа алынған мөлшерлемесі 13,9% (2016 жылғы желтоқсанда – 14,5%), жеке тұлғаларға 18,7% (18,4%) болды.

7. 2017 жылғы сәуірдегі банк секторы

2017 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының банк секторын 33 банк құрайды.

Банк секторының жиынтық активтері ағымдағы жылдың басынан бастап 2,6%-ға азайып, 24 901,1 млрд. теңгені құрады. Активтердің құрылымында ең көп үлесті кредиттер – 57,4%, бағалы қағаздардың портфелі – 13,6%, қолма-қол ақша, тазартылған бағалы металдар мен корреспонденттік шоттар – 11,2% иеленді.

90 күннен астам мерзімі өткен берешегі бар кредиттердің көлемі (NPL) 1 222,3 млрд. теңгені немесе несие портфелінен 8,0%-ды құрады, жылдың басында аталған көрсеткіш 1 042,1 млрд. теңге немесе 6,7% болды.

Несие портфелі бойынша провизиялар 1 663,2 млрд. теңге немесе несие портфелінен 10,9% (2017 жылдың басында – 1 642,9 млрд. теңге немесе 10,6%) мөлшерінде қалыптастырылды.

Банк секторының жиынтық міндеттемелерінің мөлшері 2017 жылғы 1 қаңтармен салыстырғанда 3,5%-ға азайып, 2017 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 21 924,9 млрд. теңгені құрады. Банктер міндеттемелерінің құрылымында ең жоғары үлесті клиенттердің салымдары – 75,5%, айналысқа шығарылған бағалы қағаздар – 7,1%, басқа банктерден және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан алынған қарыздар – 5,7% иеленеді.

Жиынтық міндеттемелерде Қазақстан Республикасының бейрезиденттері алдындағы банктердің міндеттемелері 2017 жылдың басымен салыстырғанда 7,4%-дан 6,7%-ға дейін (немесе 1 687,5 млрд. теңгеден 1 471,0 млрд. теңгеге дейін) төмендеді.

Банк секторының жиынтық меншікті капиталы 2017 жылғы қаңтар-сәуірде 4,8%-ға ұлғайып, 2017 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 2 976,2 млрд. теңге болды.

Екінші деңгейдегі банктердің ағымдағы жылдың басынан бастап алған бөлінбеген таза пайдасы 117,4 млрд. теңге (2016 жылғы ұқсас кезең ішінде – 133,2 млрд. теңге) болды.

Екінші деңгейдегі банктердің таза пайыздық маржасы мен пайыздық спрэді 2017 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша тиісінше 4,5% және 3,8% болды.

8. 2017 жылғы сәуірдегі сақтандыру секторы

2017 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша сақтандыру секторын 32 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы құрайды.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі жылдың басынан бастап 3,9%-ға ұлғайып, 2017 жылғы 1 мамырда 887,2 млрд. теңге болды.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының міндеттемелері 497,1 млрд. теңгені құрады, жылдың басынан бастап өсу 8,9% болды.

Қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қалыптастырған сақтандыру резервтерінің көлемі жылдың басымен салыстырғанда 5,0%-ға өсті және 435,4 млрд. теңгені құрады.

Меншікті капитал жылдың басынан 1,7%-ға азайып, 390,1 млрд. теңгені құрады.

Сақтандыру сыйлықақылары 2017 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 2016 жылдың ұқсас көрсеткішімен салыстырғанда 0,1%-ға ұлғайып, 135,0 млрд. теңгені құрады, олардың ішінде тікелей сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 121,6 млрд. теңге болды.

2017 жылғы төрт айдың қорытындысы бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары 19,1 млрд. теңге болды, бұл 2016 жылдың ұқсас кезеңіне қарағанда 24,0%-ға көп. Жиынтық сақтандыру сыйлықақыларында «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының үлесі 2016 жылғы 1 мамырдағы 11,4%-бен салыстырғанда 14,1% болды.

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 49,5 млрд. теңгені немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 36,7%-ын құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасы бейрезиденттерінің қайта сақтандыруына қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының 87,1%-ы берілді.

2017 жылдың басынан бері төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемі (қайта сақтандыруға қабылданған шарттар бойынша жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерін шегергенде) 25,5 млрд. теңге болды, ол 2016 жылғы осыған ұқсас кезеңнен 4,5% аз.

9. 2017 жылғы сәуірдегі зейнетақы жүйесі

Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтары 2017 жылғы қаңтар-сәуірде 240,1 млрд. теңгеге (3,6%) ұлғайып, 2017 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 6 925,3 млрд. теңгені құрады.

2017 жылғы қаңтар-сәуірде зейнетақы активтерін 92,1 млрд. теңгеге инвестициялаудан «таза» кіріс артты, ол 2017 жылғы 1 мамырда 2 316,5 млрд. теңгені құрады.

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылардың жеке зейнетақы шоттарының саны (зейнетақы жинақтары жоқ ЖЗШ-ны есептемегенде) 2017 жылғы 1 мамырда 9,4 млн. шотты құрады.

Зейнетақы төлемдерінің сомасы 2017 жылғы қаңтар-сәуірде 91,3 млрд. теңгені құрады.

БЖЗҚ-ның жиынтық инвестициялық портфелінің негізгі үлесін 2017 жылғы 1 мамырда бұрынғыдай, ҚР-дың мемлекеттік бағалы қағаздары мен ҚР эмитенттерінің корпоративтік бағалы қағаздары алады (зейнетақы активтерінің жалпы көлемінен тиісінше 40,5% және 35,9%). Өз кезегінде, банктердегі салымдардың үлесіне зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 9,4%-ы тиесілі болды.

10. 2017 жылғы қаңтар-мамыр кезеңіндегі төлем жүйелері мен төлем қызметтері нарығын реттеу

Ұлттық Банк Қазақстанның төлем нарығын бақылау-қадағалау функцияларын іске асыру шеңберінде 2017 жылғы қаңтар-мамырдағы кезеңде төлем ұйымдарын тіркеу, төлем жүйелерінің және маңызды көрсетілетін төлем қызметтерін берушілердің тізілімдерін қалыптастыру бойынша іс-шараларды өткізді, сондай-ақ «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» ҚР Заңының нормаларын қолдану мәселелері жөніндегі тиісті түсіндіру жұмыстарын жүргізді.

Жұмыстардың қорытындысы бойынша 21 төлем ұйымын есептік тіркеу жүргізілді. Аталған төлем ұйымдары Ұлттық Банктің интернет-ресурсына орналастырылған тиісті тізілімге енгізілді. Тірделген төлем ұйымдары Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын төлем қызметтерін көрсету, оның ішінде Ұлттық Банкке тұрақты негізде тиісті есептік нысандарын ұсыну бөлігінде сақтауға міндетті. Аталған ұйымдардың іс-қимылына шағымдар не олардың Қазақстан Республикасының төлемдер және төлем жүйелері саласындағы заңнамасының талаптарын бұзуы фактілері орын алса көрсетілетін төлем қызметтерін тұтынушылар өз құқығын қорғау үшін Ұлттық Банкке өтініш білдіруге құқылы.

Ұлттық Банк өзіне жүктелген функциялар шеңберінде 19 жүйе енгізілген төлем жүйелерінің тізілімін қалыптастыру және оны Ұлттық Банктің интернет-ресурсында орналастыру бойынша жұмыстар жүргізді. Көрсетілген тізілімде төлем жүйелерін жүйелік маңызды, маңызды және басқа да төлем жүйелеріне жіктеу ұсынылған.

2016 жылғы төлем қызметтері нарығын талдау қорытындысы бойынша төлем қызметтерін маңызды жеткізушілерге (нарықтың қандай да бір сегментінде айтарлықтай үлесі бар не төлем қызметтерінің айырықша түрлерін көрсетеді) төлем қызметтерін көрсету бойынша қызметті жүзеге асыратын бес заңды тұлға жатқызылған. Төлем қызметтерін маңызды жеткізушілер тізілімі сондай-ақ Ұлттық Банктің интернет-ресурсында орналастырылған.

11. Экономиканың нақты секторы кәсіпорындарына жүргізілген 2017 жылғы 1-тоқсандағы мониторинг нәтижелері туралы

Экономиканың нақты секторындағы 2017 жылғы 1-тоқсандағы ахуалды бағалау мақсатында 2017 жылғы сәуірде кезекті мониторинг жүргізілді. Ел экономикасының негізгі салаларын көрсететін мониторингке қатысушы кәсіпорындардың саны 2017 жылғы 1-тоқсанда 2849 болды, оның ішінде орта және ірі кәсіпорындар – 1500.

2017 жылғы 1-тоқсанда жалпы алғанда дайын өнімге сұраныстың нақты секторы бойынша өсу көрсетілді, диффузиялық индекс (ДИ²) 2016 жылғы 4-тоқсандағы 48,5 салыстырғанда 50,5 болды. Дайын өнім бағасының өсу қарқыны жылдамдатылды (ДИ=57,9), шикізат пен материалдар бағасының өсу үрдісі сақталды (ДИ=73,9). 2017 жылғы 2-тоқсанда кәсіпорындардың күтулері бойынша дайын өнімге сұраныс өседі (ДИ=52,9), бұл ретте дайын өнім (ДИ=57,7), шикізат пен материалдар (ДИ=67,4) бағаларының өсу қарқыны бәсеңдейді.

2017 жылғы 1-тоқсанда кәсіпорындардың инвестициялық белсенділігі төмендеді: инвестицияларды қаржыландырмаған кәсіпорындардың үлесі 32,9%-ға дейін (2016 жылғы 4-тоқсанда – 30,7%) ұлғайды. Осы мақсатқа меншікті қаражатын пайдаланған кәсіпорындардың үлесі 64,1%-ға дейін азайды (2016 жылғы 4-тоқсанда – 66,6%). Сонымен қатар, инвестициялауды қаржыландыруда банктер кредиттерінің үлесі 4,2%-ға дейін азайды (2016 жылғы 4-тоқсанда – 4,8%).

2017 жылғы 1-тоқсанда кредит және бұрын ашылған кредит желісі арқылы кезекті транш алған кәсіпорындардың үлесі 17,3%-ға дейін азайды (2016 жылғы 4-тоқсанда – 19,9%). Банктердің кредиттері бойынша мерзімі өткен (90 күннен астам) берешегі бар кәсіпорындардың үлесі 3,2%-ды құрады. 2017 жылғы 2-тоқсанда кредит алу үшін 19,4% кәсіпорынның өтініш беруге ниеті бар.

Кредиттер бойынша мөлшерлеме шамалы төмендеді. Теңгемен және шетел валютасымен кредиттер бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме деңгейі 2017 жылғы 1-тоқсанда тиісінше 14,3% және 8,1% болды (2016 жылғы 4-тоқсанда – тиісінше 14,4% және 8,5%).

Экономиканы ұлттық валютаның еркін өзгермелі айырбастау бағамына бейімдеу жалғастырылды. 2017 жылғы 1-тоқсанда теңгенің АҚШ долларына, еуроға және Ресей рубліне тиісінше 31,4%-ға, 17,7%-ға және 33,4%-ға дейін өзгеруінің теріс ықпалын бастан өткерген кәсіпорындарының үлесі төмендеді (2016 жылғы 4-тоқсанда – тиісінше 37,6%, 21,9% және 36,5%). Теңге бағамының АҚШ долларына, еуроға және Ресей рубліне өзгеруінен шаруашылық қызметіне оң әсерін байқаған кәсіпорындардың үлесі тиісінше 8,0%, 4,3% және 3,6% құрады (2016 жылғы 4-тоқсанда – тиісінше 5,9%, 3,2% және 3,2%).

Кәсіпорындар мониторингінің дайын өнімге сұраныстың көрсеткіштері негізінде құрылған «бизнес-цикл сағатына»³ сәйкес, 2016 жылдың екінші жартыжылдығынан бастап нақты секторда іскерлік белсенділіктің қалпына келуі байқалатыны туралы қорытынды жасауға болады. Сұраныстың өсуі тау-кен өндіру және өңдеу өнеркәсібінде байқалады, басқа салаларда да, кәсіпорындардың бағалауы бойынша сұраныс көрсеткіштері жақсаруда. Нәтижесінде, 2017 жылғы 1-тоқсанда Қазақстанның

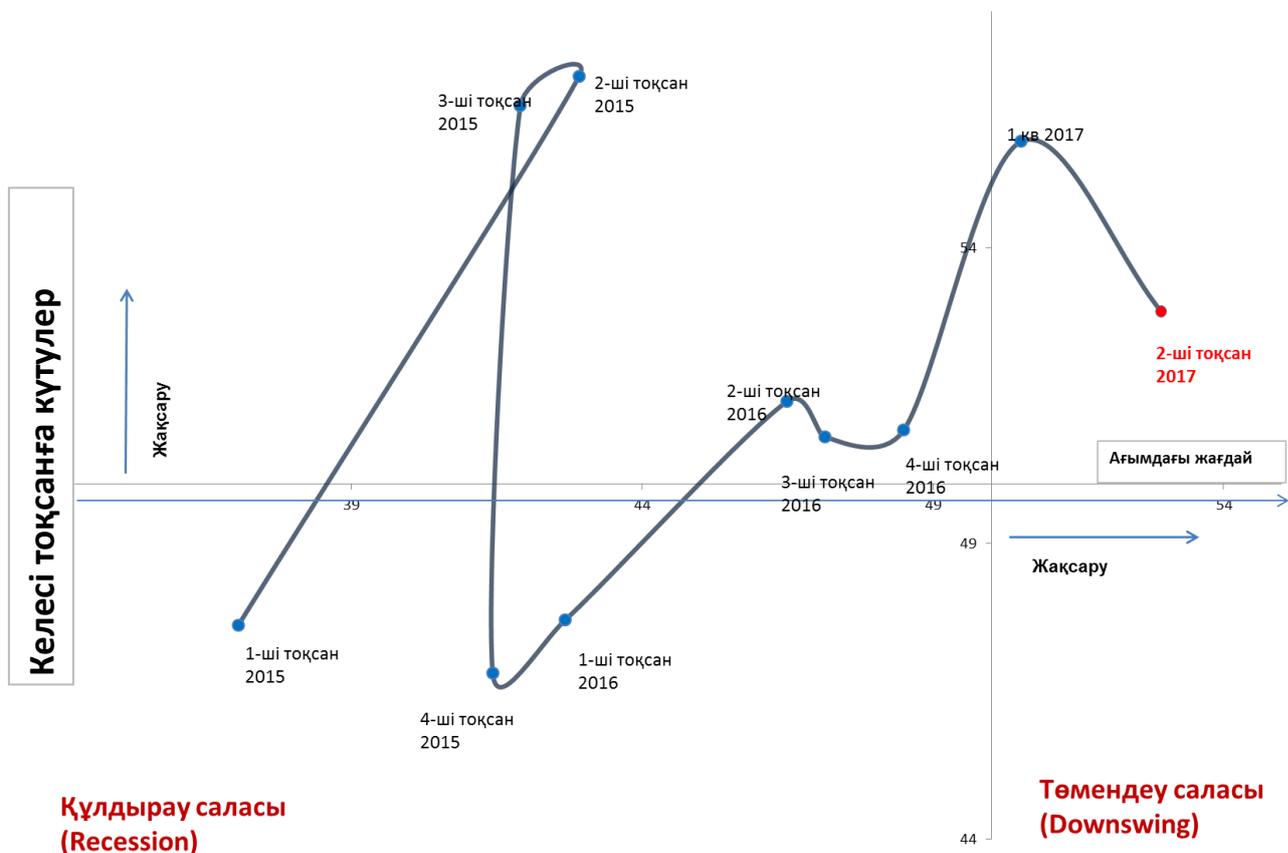
² Диффузиялық индекс 50-ден жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (түсу) қарқыны соншалықты жоғары (төмен) болды, 50 деңгейі өзгерістің болмауын білдіреді.

³ Бизнес-циклдың сағаты «IFO Institute – Leibniz Institute for Economic Research at the University of Munich» (Германия) ғылыми-зерттеу мекеменің баламасы бойынша құрылған, оның қызметінің негізгі бағыты – экономика саласында қолданбалы зерттеулер жүргізу, бизнес-жағдайларды бағалау және т.б. болып табылады. Бизнес-циклдың сағаты экономиканың ағымдағы және болашақтағы жағдайларымен салыстырғанда кәсіпорындардың бағалауларына сәйкес экономиканың іскерлік циклдың қандай фазасында екенін көрсетеді.

экономикасы өсу аясына көшті (3-график). Кәсіпорындардың күтулеріне сәйкес 2017 жылғы 2-тоқсанда аталған серпін сақталады.

3-график

**Қазақстан экономикасының бизнес-циклының сағаттары (Business-Cycle Clock).
Дайын өнімге сұраныс**

Толығырақ ақпаратты мына телефондар бойынша алуға болады:

+7 (727) 270 45 85

+7 (727) 330 24 97

e-mail: press@nationalbank.kz

www.nationalbank.kz